

David Patterson
Yr Adran Ddiwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon
5ed Llawr
2-4 Stryd Cockspur
Llundain SW1Y 5DH

30 Mehefin 2009

Annwyl David Patterson,

Adolygiad Digwyddiadau Darlledu am Ddim: Ymgynghoriad

1. Mae Bwrdd yr Iaith Gymraeg yn gwerthfawrogi'r cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad pwysig hwn. Buom yn falch hefyd o'r cyfle i gyfrannu at yr ymgynghoriad yma trwy fynychu digwyddiad ymgynghorol a drefnwyd gennych ar y cyd â Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Cynigir y cyngor isod yn unol â cylch gorchwyl Bwrdd yr Iaith Gymraeg o dan Adran 3 Deddf yr Iaith Gymraeg 1993.

Deddf yr Iaith Gymraeg 1993

Rhan 1

- Adran 3. – (2) ...bydd y Bwrdd –
- (a) yn cynghori'r Ysgrifennydd Gwladol ar faterion ynglŷn â'r iaith Gymraeg;
  - (b) yn cynghori personau sy'n ymarfer swyddogaethau o natur gyhoeddus ar y ffyrdd o weithredu'r egwyddor, wrth gynnal busnes cyhoeddus ac wrth weinyddu cyfiawnder yng Nghymru, y dylid trin y Gymraeg a'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal;
  - (c) yn cynghori'r rheiny a phersonau eraill sy'n darparu gwasanaethau i'r cyhoedd ynghylch defnyddio'r iaith Gymraeg yn eu hymwneud â'r cyhoedd yng Nghymru.

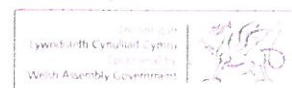
2. Cynigiwn isod sut y dylid ystyried anghenion y Gymraeg wrth ddiweddarau'r rhestr digwyddiadau darlledu am ddim.

i. Statws yr Iaith Gymraeg

Bwrdd yr Iaith Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5/7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT
post@bwrdd-yr-iaith.org.uk
www.bwrdd-yr-iaith.org.uk

Welsh Language Board
Market Chambers
5/7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT
post@welsh-language-board.org.uk
www.welsh-language-board.org.uk

T +44 (0)29 2087 8000
Ff +44 (0)29 2087 8001
Cadeiriad y Ffôn Meri Huws
Difft Welfordol Cymru
Meirion Prys Jones
Swyddfaed ynghylch
Caernarfon, Caerfyrddin, Carnarthen

Nodir yn y ddogfen ymgynghorol

“Mae’n bwysig nodi nad oes yn rhaid i ddigwyddiad fod o bwysigrwydd mawr i’r cyfan o’r DU i gael ei ystyried ar gyfer ei restru. Mae’n ddigon ei fod o bwysigrwydd arwyddocaol i un o’r gwledydd a gellir ei restru ar sail genedlaethol¹.”

Nodir hefyd bod y digwyddiadau a gaiff eu cynnwys yn meddu ar

“gyseiniant cenedlaethol arbennig, nid arwyddocâd i’r rhai sy’n arfer dilyn y gamp dan sylw yn unig; mae’n ddigwyddiad sy’n uno’r genedl, pwynt pwysig i bawb ar y calendr cenedlaethol².”

Hoffwn i Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon Llywodraeth y DU gytuno’r egwyddor bod digwyddiadau cyfrwng Cymraeg yn cael eu cynnwys ar y rhestr, yn ogystal â digwyddiadau Saesneg. Byddai cynnwys digwyddiadau cyfrwng Cymraeg yn rhoi statws i’r digwyddiadau hynny ac i’r iaith Gymraeg. Mae’r rhestr yn ddatganiad o’r digwyddiadau hynny a ystyrir o arwyddocâd ac sydd yn bwysig i’r gynulleidfa. Mi fyddai cynnwys digwyddiadau cyfrwng Cymraeg yn adlewyrchu’r ffaith eu bod yn meddu ar ‘gyseiniant cenedlaethol arbennig’ i’r cyhoedd yng Nghymru.

ii. Newidiadau i’r Rhestr

Digwyddiadau chwaraeon yn unig a gynhwysir ar y rhestr bresennol. Credwn bod angen ehangu ar y rhestr i gynnwys digwyddiadau diwylliannol. Ceir nifer o ddigwyddiadau diwylliannol cenedlaethol cyfrwng y Gymraeg yng Nghymru a gellir ystyried eu bod yn meddu ar ‘gyseiniant cenedlaethol arbennig’. Gall cynnwys y rhain ar y rhestr roi statws iddynt gan adlewyrchu arwyddocâd digwyddiadau diwylliannol cyfrwng y Gymraeg i’r gynulleidfa yng Nghymru.

3. Casgliad

¹ Tudalen 7 – *Adolygiad Digwyddiadau Darlledu am Ddim* (Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon Llywodraeth y DU 2009)

² Tudalen 9 – *Adolygiad Digwyddiadau Darlledu am Ddim* (Adran Diwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon Llywodraeth y DU 2009)

BWRDD YR IAITH
GYMRAEG • WELSH
LANGUAGE BOARD

Mae'r rhestr digwyddiadau darlledu am ddim yn rhoi statws i'r digwyddiadau â gynhwysir ac yn ddatganiad o'r digwyddiadau hynny sydd yn arwyddocaol i'r cyhoedd yng ngwledydd y DU, a'r DU yn ei gyfanrwydd. Gofynnwn bod y rhestr yn cynnwys digwyddiadau diwylliannol a chwaraeon cyfrwng Cymraeg, yn ogystal â digwyddiadau iaith Saesneg gan ei bod yn meddu ar 'gyseiniant cenedlaethol arbennig' i'r cyhoedd yng Nghymru.

Yn gywir

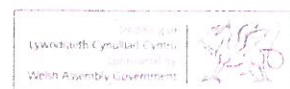
MEIRION PRYS JONES
Prif Weithredwr

Bwrdd yr Iaith Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5/7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT
post@bwrdd-yr-iaith.org.uk
www.bwrdd-yr-iaith.org.uk

Welsh Language Board
Market Chambers
5/7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT
post@welsh-language-board.org.uk
www.welsh-language-board.org.uk

T: +44 (0)29 2087 8000
F: +44 (0)29 2087 8001

Cadevod Cŵm Meri Huws
Prif Weithredwr / Chief Executive
Meirion Prys Jones
hwys@bwrdd-yr-iaith.org.uk
Caernarfon, Caerlyrddin, Carmarthen

David Patterson
The Department for Culture, Media and Sport
5th Floor
2-4 Cockspur Street
London SW1Y 5DH

30 June 2009

Dear David Patterson,

Free to Air Listed Events Review: Consultation

1. The Welsh Language Board appreciates the opportunity to respond to this important consultation. We were also glad to have the opportunity to contribute to this consultation by attending the consultation event that you jointly arranged with the Welsh Assembly Government.

The following advice conforms to the Welsh Language Board's terms of reference under Section 3 of the 1993 Welsh Language Act.

1993 Welsh Language Act

Part 1

- Section 3. - (2) ...the Board shall...
- (a) advise the Secretary of State on matters concerning the Welsh language;
  - (b) advise persons exercising functions of a public nature on the ways in which effect may be given to the principle that, in the conduct of public business and the administration of justice in Wales, the English and Welsh languages should be treated on a basis of equality;

BWRDD YR IAITH
GYMRAEG • WELSH
LANGUAGE BOARD

- (c) advise those other persons providing services to the public on the use of the Welsh language in their dealings with the public in Wales.

2. Below are our recommendations on how Welsh language requirements should be considered when revising the list of free to air events.

i. The status of the Welsh language

The consultation document states

“It is important to note that an event does not have to be of major importance to the whole of the UK to be considered for listing. It is sufficient that it is of major importance to one of the nations and it can be listed on a national basis.”³

It is also noted that the events included on the list possess

“a special national resonance, not just a significance to those who ordinarily follow the sport concerned; it is an event which serves to unite the nation, a shared point on the national calendar.”⁴

We would like the UK Government’s Department for Culture, Media and Sport to agree to the principle that Welsh language events are included on the list, in addition to English language events. The inclusion of Welsh language events would confer status on them and the Welsh language itself. The list is a declaration of those events that are significant and important to the audience. The inclusion of Welsh language events would reflect the fact that they possess ‘special national resonance’ to the public in Wales.

ii. Amending the List

The present list only includes sporting events. We believe that the list needs to be expanded to include cultural events. A number of Welsh language cultural events are held in Wales and they can be considered to possess ‘special national resonance.’ Their inclusion on the list will give them status and reflect the significance of Welsh language cultural events to the audience in Wales.

³ Page 7 - *Free-to-air Listed Events Review* (UK Government’s Department of Culture, Media and Sport 2009)

⁴ Page 9 - *Free-to-air Listed Events Review* (UK Government’s Department of Culture, Media and Sport 2009)

BWRDD YR IAITH
GYMRAEG • WELSH
LANGUAGE BOARD

3. Conclusion

Inclusion in the list of free-to-air events gives status to the events and shows that they are important to the public in the countries comprising the UK, and the UK in its entirety. We ask that the list includes Welsh language cultural and sporting events, in addition to English language events, as they possess 'special national resonance' to the public in Wales.

Yours sincerely

MEIRION PRYS JONES
Chief Executive

Bwrdd yr Iaith Gymraeg
Siambrau'r Farchnad
5/7 Heol Eglwys Fair
Caerdydd CF10 1AT
post@bwrdd-yr-iaith.org.uk
www.bwrdd-yr-iaith.org.uk

Welsh Language Board
Market Chambers
5/7 St Mary Street
Cardiff CF10 1AT
post@welsh-language-board.org.uk
www.welsh-language-board.org.uk

T: +44 (0)29 2087 8000
F: +44 (0)29 2087 8001
Cadwydd Cŵn Meri Huws
Prif Weithredwr Cŵn Llywodraeth
Meirion Prys Jones
bwrdd@bwrdd-yr-iaith.org.uk
Caernarfon, Caerfyrddin, Carnarthen

